

Rakendusplaan

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“ eesmärkide täitmiseks aastatel 2014-2017

Kiidetud heaks
Vabariigi Valitsuse
03.09.2014 korraldusega
nr 377

1. Sissejuhatus

Käesolev Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TA&I) strateegia 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“¹ rakendusplaan (edaspidi *rakendusplaan*) on koostatud vastavalt Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2005. a määrusele nr. 302 („Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“), mis näeb ette, et valdkonna arengukava viiakse ellu rakendusplaanil alusel, mille vastutav minister esitab Vabariigi Valitsusele hiljemalt kolme kuu jooksul valdkonna arengukava kinnitamisest arvates. Rakendusplaan kiidetakse heaks Valitsuse korraldusega. Käesolev rakendusplaan lähtub TA&I strateegias 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“ (TE III) sõnastatud eesmärkidest, meetmetest ja tegevustest.

Strateegia eesmärgid

TA&I strateegia käsitleb Eesti ees seisvaid väljakutseid TA&I korraldusele, ettevõtlusele ja majanduse konkurentsivõimele, avalikule sektorile ning TA&I poliitika kujundamisele. Strateegia on suunatud ühiskonna jätkusuutliku arengu toetamisele teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni kaudu. See aitab kaasa Eesti pikaajaliste arengustrateegiate eesmärkide saavutamisele.

Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni arendamise **üldeesmärk** on luua soodsad tingimused tootlikkuse ja elatustaseme kasvuks, heaks hariduseks ja kultuuriks, Eesti kestmiseks ja arenguks. TA&I strateegia alaeesmärkideks on:

1. **Eesti teadus on kõrgetasemeline ja mitmekesine.** See on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja nähtav ning katab põhilisi kõrgharidus- ja kultuurivaldkondi. Teadusasutuste võrk tegutseb tõhusalt. Taristu on nüüdisaegne. Teadlaste ja innovaatorite järelkasv on kindlustatud. Eesti on atraktiivne koht teadus- ja arendustööks ning teadlaskarjäär on populaarne.
2. **Teadus- ja arendustegevus toimib Eesti ühiskonna ja majanduse huvides.** See lähtub ühiskonna ja majanduse vajadustest ning tähtsustab rakendusi. Teadusasutused on motiveeritud rakendusuringuteks ja tulemuslikuks koostööks ettevõtjate ning valitsusasutustega. Riik on rakenduslike uuringute ja arendustööde tark tellija. Sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel tehtavate uuringute korraldus on tõhus.
3. **TA muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks.** Nutika spetsialiseerumise meetodil valitud ja juhitud TAI investeeringud soodustavad kasvualdkondade arengut ennaktempos. Teadmusmahuka ettevõtluse osakaal majanduses ja ekspordi lisandväärtus kasvavad märgatavalt.
4. **Eesti on rahvusvahelises TAI alases koostöös aktiivne ja nähtav.** Riikideülene koostöö aitab lahendada Eesti ja maailma ees seisvaid ülesandeid. Eesti osaleb partnerina Euroopa teadusruumi algatustes (sh teadustegevuse ühiskavandamises), Euroopa innovatsioonipartnerluses, Balti ja Põhjala

¹ Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“ heakskiitmine – Riigi Teataja III, 29.01.2014, 2.

ühisruumi algatustes, rahvusvahelistes teadustaristutes. Ettevõtjatele on kättesaadavad maailma uusimad TAI tulemused, avatud koostöövõimalused ja taristu.

2. Meetmete rakendamine

Strateegiat rakendatakse käesoleva rakendusplaani alusel, milles on esitatud aastate ja vastutajate kaupa konkreetsed tegevused ja nende nelja (1 + 3) aasta maksumus. TA&I strateegia rakendamine peab tagama Eesti TAI süsteemi koordineeritud arendamise ja võimekuse tõusu, arvestades riigi eelarvestrateegiaga, struktuurivahendite kasutamise rakenduskavaga aastateks 2014-2020 (OP) ja muude riiklike tegevuskavadega. Samuti peab rakendamine arvestama TA&I strateegiaga külgnevate ja osaliselt kattuvate valdkondade strateegiatega ja arengukavadega. Ressursside planeerimisel on arvestatud valitseva majandusolukorra ja kõige viimaste majandusprognosidega. Rakendusplaanis kavandatu on planeeritud sisendiks riigi eelarvestrateegiasse (RES) ministeeriumite valitsemisala arengukavade kaudu.

Täpsem tegevuste loetelu koos vastutajate ja ministeeriumite valitsemisalade löikes kavandatud ressurssidega on esitatud tabelina käesoleva tekstiosa lisana.

Rahastamisallikana on kajastatud erinevate ministeeriumite eelarves planeeritud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamisega seotud kulutusi. Rakendusplaani kajastab nii maksutuludest kui ka EL struktuurifondidest jm välisabist rahastatavaid tegevusi (sh EL struktuurivahendite perioodi 2007-2013 ning perioodi 2014-2020 meetmeid ja vahendeid).

TAI strateegia eesmärkide täitmine toimub nelja meetme kaudu:

1. Meede: „Teaduse kõrge taseme ja mitmekesisuse kindlustamine“.
2. Meede: „TAI ühiskondliku ja majandusliku kasu suurendamine“.
3. Meede: „Majandusstruktuuri muutev TAI lähtub nutikast spetsialiseerumisest“.
4. Meede: „Eesti osaluse ja nähtavuse suurendamine rahvusvahelises TAI alases koostöös“.

TAI strateegia meetmete rakendamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

Meede „Teaduse kõrge taseme ja mitmekesisuse kindlustamine“ ja meede „Eesti osaluse ja nähtavuse suurendamine rahvusvahelises TAI alases koostöös“

- Rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise kõrge kvaliteediga teadus- ja arendustegevuse eelistamine.
- Eelduste loomine TA&I süsteemi tulemuslikkuse tõstmiseks;
- Jätksuutliku teadlaste ja ettevõtjate kogukonna loomine ning teadus- ja arendustegevuseks, innovatsiooniks ning tehnoloogiliseks uuendustegevuseks atraktiivse keskkonna loomine.

Meede „Majandusstruktuuri muutev TAI lähtub nutikast spetsialiseerumisest“

Arengufondi koordineeritud ning koostöös ettevõtjate ja teadusasutustega valminud analüüsi² põhjal on nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondadeks:

1. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) horisontaalselt läbi teiste sektorite³
2. Tervisetehnoloogiad ja -teenused⁴

² Eesti Arengufond, „Nutikas spetsialiseerumine - Kvalitatiivne analüüs“, 20.02.2013,

http://www.arengufond.ee/upload/Editor/Publikatsioonid/Nutikas%20spetsialiseerumine%2020_02_2013.pdf.

³ näiteks IKT kasutamine tööstuses (sh automatiseerimine ja robotika), küberturvalisus, tarkvara arendamine.

3. Ressursside efektiivsem kasutamine⁵

Nimetatud nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondi toetatakse strateegia meetme nr 3 tegevuste kaudu, aga nutika spetsialiseerumise eesmärkidesse võivad panustada ka teised, sh horisontaalse iseloomuga meetmed.

Nutika spetsialiseerumise strateegiline raamistik on kirjeldatud TAI strateegia peatükis 5.2., kus on öeldud, et strateegiate juhtimis-, seire- ja koordineerimisüsteemi täpsem kirjeldus ning tööjaotus kajastatakse TAI strateegia ning ettevõtluse kasvustrateegia rakendusplaanides.

Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade arendamise juhtimiseks on majandus- ja kommunikatsiooniministri 10.02.2014.a käskkirjaga nr 14-004 kokku kutsutud juhtkomitee, kuhu kuuluvad ministeeriumite, Riigikantselei, Rektorite Nõukogu ja ettevõtjate esindajad. Juhtkomitee ülesandeks on jälgida nutika spetsialiseerumise püstitatud eesmärkide täitmist ja nende suunas liikumist ning vajadusel teha ministeeriumidele, Innovatsioonipoliitika komisjonile ja Teaduspoliitika komisjonile ettepanekuid muudatusteks strateegiate meetmetes ja tegevustes või algatada strateegiate muutmine. Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee:

- a. kinnitab nutika spetsialiseerumise eesmärgid ja iga-aastase tegevuskava;
- b. jälgib püstitatud eesmärkide täitmist ja nende suunas liikumist;
- c. kinnitab tegevuskava täitmise aruande ning esitab selle aruteluks Teadus- ja Arendusnõukogule (TAN);
- d. otsustab valdkondliku arenguseire prioriteetidid ning uuringute ja analüüside korraldamise, annab vajadusel nutika spetsialiseerumise seire- ja analüüsitegevusteks ülesandeid Eesti Arengufondile ja kontrollib nende täitmist;
- e. annab arvamuse nutika spetsialiseerumise toetuste andmise tingimustele ja sisendi nutika spetsialiseerumise meetmete kujundamisse;
- f. teeb ettepanekuid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades ministeeriumitele, rakendusasutustele ja teistele osapooltele, sh ettepanekuid muudatusteks strateegiate meetmetes ja tegevustes ning strateegiate muutmiseks;
- g. otsustab nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade alamvaldkondade koosseisu ja nende alla kuuluvate meetmete üle;
- h. otsustab alamkomiteede loomise ja koosseisu üle;
- i. langetab vajadusel otsuseid muudes nutika spetsialiseerumisega seonduvates küsimustes.

Meede „TA ühiskondliku ja majandusliku kasu suurendamine“

Ministeeriumite TA tegevust korraldatakse vastavalt teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduses (TAKS⁶) sätestatud nõuetele, mille alusel muuhulgas on kõigi ministeeriumide ülesanded teadus- ja arendustegevuse valdkonnas:

- oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine;
- valdkondlike teadus- ja arendusprogrammide väljatöötamine ning nende täitmise korraldamine ning oma valitsemisala teadus- ja arendusprogrammide väljatöötamine ning nende täitmise korraldamine;
- oma valitsemisalasse kuuluva teadus- ja arendustegevuse finantseerimiseks vajalike vahendite põhjendamise ja määramise valitsemisala eelarve projekti koostamisel ning nende teadus- ja arendusasutuste eelarvete kinnitamine riigieelarves valitsemisala teadus- ja arendustegevuseks eraldatud summade ulatuses.

⁴ näiteks biotehnoloogia, e-tervis (IT kasutamine meditsiiniteenuste ja -toodete arendamiseks).

⁵ näiteks materjaliteadus- ja tööstus, innovaatiline ehitus ehk „tark maja“, tervist toetav toit, keemiatööstus (põlevkivi efektiivsem kasutamine).

⁶ [Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus](#) § 13, lg 1 – *Riigi Teataja* I 1997, 30, 471.

TAI strateegias on sätestatud, et igas ministeeriumis on määratud TA tegevuste koordineerimise eest vastutav isik, kes osaleb strateegia rakendusplaani koostamises ning vahendab riigieelarve planeerimisprotsessis ja ülevaadete ning aruannete koostamisel TA teemalist teavet. Lisaks sellele on TAI strateegia eesmärgiks rakendada meetmed ministeeriumide TA alase vastutuse ja võimekuse suurendamiseks, sh luua ministeeriumidevahelised koostöövormid teadus- ja arendustegevuse lisarahastamiseks ja paremaks korraldamiseks valitsemisalades, lähtudes põhimõttest, et põhivastutus sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel rahastatava TA eest on valdkonna eest vastutaval ministeeriumil.

TAI strateegias on sätestatud, et TAN arutab igal aastal strateegia rakenduskava enne selle esitamist Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks, annab hinnangu strateegia möödunudaastasele rakendamisele ja soovitusi edaspidiseks, sh kord aastas käsitleb TAN:

- nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade toetamise tegevusi;
- sotsiaal-majanduslike eesmärkide täitmisega seotud TAd ministeeriumides.

Ülevaade sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel rahastatud TA-st

Vastavalt TAI strateegiale koostatakse rakendusplaani riigieelarve strateegia (RES) planeerimise käigus, kus ministeeriumide roll on nimetada oma RESi taotlustes planeeritava TA (vastavalt valitsemisfunktsioonide klassifikaatorile COFOG, ingl *classification of the functions of government*) ja kasvuvaldkondade arendamiseks mõeldud tegevused. Järgnevas tabelis on Statistikaameti andmetele tuginedes toodud ülevaade varasemate aastate valitsemissektori TA kuludest vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjaga kehtestatud tegevusala koodidele ja valdkondadele.

Tabel 1. Valitsemissektori TA kulutused (mln EUR) vastavalt valitsemisfunktsioonide klassifikaatorile COFOG (*Classification of the Function of Government*) ja riigi raamatupidamise üldeeskirjale⁷.

Allikas: Eesti Statistikaamet

Kood	Valitsemisfunktsioon	Vastutav ministeerium	2009	2010	2011	2012
01400	Alusuuringud	HTM	33,0	23,2	28,2	56,4
01500	Teadus- ja arendustegevus üldistes valitsussektori teenustes	RK, RM	1,9	2,1	2,6	2,0
02400	Teadus- ja arendustegevus riigikaitstes	KAM	0,7	0,4	0,3	0,4 ⁸
03500	Teadus- ja arendustegevus avalikus korras ja julgeolekus	SIM, JUM	0	0	0	0
04800	Teadus- ja arendustegevus majanduses, sh:	MKM, PÕM, KEM	22,2	24,4	32,7	35,6
04810	Teadus- ja arendustegevus üldises majandus-, kaubandus- ja töajõupoliitikas	MKM	n/a	n/a	n/a	n/a
04820	Teadus- ja arendustegevus põllu-, metsamajanduses, kalanduses, jahinduses	PÕM, KEM	n/a	n/a	n/a	n/a
04830	Teadus- ja arendustegevus kütuse- ja energiamajanduses	MKM	n/a	n/a	n/a	n/a
04840	Teadus- ja arendustegevus kaevandamises, töötlevas tööstuses, ehituses	MKM, KEM	n/a	n/a	n/a	n/a
04850	Teadus- ja arendustegevus transpordis	MKM	n/a	n/a	n/a	n/a
04860	Teadus- ja arendustegevus sides	MKM	n/a	n/a	n/a	n/a
04870	Teadus- ja arendustegevus muudes majandusharudes	MKM	n/a	n/a	n/a	n/a
05500	Teadus- ja arendustegevus keskkonnakaitstes	KEM	6,1	12,7	9,1	10,3

⁷ Rahandusministri 11.detsembri 2003.a määruse nr 105 „Riigi raamatupidamise üldeeskiri“ lisa 3 https://www.riigiteataja.ee/akti/isa/1101/2201/3005/RM_03122013_m43lisa3.pdf#

⁸ Kaitseministeeriumi andmetel moodustasid kulutused T&A valdkonnale 2012.aastal ligikaudu 1,2 miljonit eurot.

06500	Teadus- ja arendustegevus elamu- ja konnaalmajanduses	MKM	0	0	0	0
07500	Teadus- ja arendustegevus tervishoios	SOM	11,6	22,2	18,9	12,5
08500	Teadus- ja arendustegevus vaba aja tegevustes, kultuuris ja religioonis	KUM, HTM (keel)	3,5	6,8	6,1	4,3
09700	Teadus- ja arendustegevus hariduses	HTM	11,9	14,6	20,4	28,5
10800	Teadus- ja arendustegevus sotsiaalses kaitses	SOM	1,7	1,9	2,4	2,0

Strateegia elluviimise üheks sihiks on juurutada TAI kulutuste korrektne klassifitseerimine, eesmärgiga saada täpsem ja süsteemsem ülevaade seni tehtud kulutustest. Veelgi olulisem on edaspidi oma vastutusvaldkondades toimuva TA tegevuste ja rahastamise süstemaatiline planeerimine ja monitoorimine, mida riigil on TAI süsteemi juhtimiseks vaja.

3. Tööjaotus

TAI strateegia on tihedalt seotud „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“, mistõttu on vaja silmas pidada nende strateegiate vahelist selget tööjaotust nii planeerimis- kui ka rakendustasandil. Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni alases MKM-i ja HTM-i vahelises tööjaotuses on lähtutud põhimõttest, et vastavalt Vabariigi Valitsuse seadusele, teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusele ja ministriumite põhimäärustele juhib kumbki ministrium oma institutsiooni vastutusalas olevaid tegevusi. Rakendustasandil näeb vastutuste jaotus peamiste sihtgruppide lõikes välja järgnevalt:

- Ettevõtete toetamise ja innovatsiooni (sh ettevõtete uute toodete ja teenuste arendamise, kapitali juurdepääsu toetamise) eest vastutab MKM (rakendavad EAS, KredEx, Eesti Arengufond);
- Ülikoolide ja riigi ning avalik-õiguslike teadusasutuste toetamise, teadus- ja arendustegevuse kõrge taseme kindlustamise ning rahvusvahelise teadus- ja arendustegevuse alase koostöö korraldamise eest vastutab HTM (rakendavad ETAG, Archimedes).
- Ettevõtete ja teadusasutuste koostöö toetamisel on vastutajad mõlemad ministriumid vastavalt eespool toodud tööjaotusele. TAI strateegia ja ettevõtluse kasvustrateegia eesmärkide saavutamiseks vajalik ministriumidevaheline koostöö tagatakse läbi nutika spetsialiseerumise juhtkomitee ja olemasolevate koordineerimiskogude (sh TAN, Teaduspoliitika komisjon, Innovatsioonipoliitika komisjon, tõukefondide valdkondlik komisjon), mis jälgivad nii riigieelarveliste kui ka struktuurifondide vahendite kasutamist, eesmärgiga tagada strateegiates ettenähtud tegevuste käivitamine ning omavaheline kooskõla ja vastavus strateegiates sätestatud printsiipidele.

4. Rakendusplaani täiendamine

Igal aastal (va strateegia rakendamise esimene aasta) esitavad HTM koos MKM-iga TAI strateegia ja rakendusplaani elluviimise aruande. Igal aastal korrigeeritakse rakendusplaani tabeleid vastavalt RM uusimale majandusprognosidele, järgneva aasta riigieelarve seaduse eelnõule ning RES-ile. Rakendusplaani lisadena on võimalik kinnitada TAI strateegia eesmärkide saavutamiseks vajalikke poliitikadokumente.

Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide loetelu

Nr.	Objekti nimi	Objekti taotluse esitaja ja osalevad asutused
1	Eesti Keskkonnaobservatoorium	TÜ (esitaja), EMÜ, TTÜ, TLÜ, TO, Keskkonnaagentuur
2	Eesti teaduse ja hariduse andmeside optiline magistraalvõrk	Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus
3	Eesti Teadusarvutuste Infrastruktuur (ETAIS)	TÜ (esitaja), TTÜ, KBFI, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus
4	Eesti e-varamu ja kogude säilitamine	TÜ (esitaja), TLÜ, MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium, EKM, Eesti Rahvusraamatukogu, Rahvusarhiiv
5	Eesti Genoomikakeskus	Eesti Biokeskus (esitaja), TÜ
6	Eesti keeleressursside keskus	TÜ (esitaja), TTÜ, EKI
7	Loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustik (Natural History Archives and Information Network)	TÜ (esitaja), TTÜ, EMÜ, TLÜ, Eesti Loodusmuuseum, Keskkonnaamet
8	Nanomaterjalid – uuringud ja rakendused (NAMUR) liidetuna Nano-biotehnoloogia ja mikrofabrikatsiooni keskusega	TÜ (NAMUR esitaja), TTÜ; TÜ (Nano-biotehn. keskus esitaja), KBFI, NanoTAK
9	Riiklik siirdemeditsiini ja kliiniliste teadusuuringute keskus (SIME)	TÜ (esitaja), EMÜ, SA TÜ Kliinikum
10	Eesti kiirekanal MAX-IV sünkrotronkiirguse allikale	TÜ (esitaja), ETAg
11	ESS (European Spallation Source) – Euroopa neutronkiirguse allikas	TÜ (esitaja), TTÜ, KBFI
12	Taimebioloogia infrastruktuur – molekulidest kõrgtehnoloogilise põllumajanduseni	TTÜ (esitaja), EMÜ, TÜ, Eesti Taimekasvatuse Instituut
13	Eesti osalus ESS (Euroopa Sotsiaaluuring) projektis	TÜ (esitaja), Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium
14	Analüütilise keemia kvaliteedi infrastruktuur (AKKI)	TÜ (esitaja), TTÜ, Eesti Keskkonnauuringute Keskus
15	ELIXIR – Eluteaduste andmete teadustaristu	TÜ (esitaja), TTÜ, Eesti Biokeskus, KBFI
16	Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium (IMO)	TÜ (esitaja), TTÜ
17	Eesti osalemine Euroopa Kosmoseagentuuris (European Space Agency – ESA)	TO (esitaja), TÜ, TTÜ, Keskkonnaministeerium
18	Eesti osalemine Euroopa Tuumauuringute Keskuses (CERN)	KBFI (esitaja), TTÜ, TÜ

**Eesti osalus Euroopa teadustöö infrastruktuuride strateegiafoorumi (ESFRI-
European Strategy Forum on Research Infrastructures) nimistusse kuuluvates objektides**

Nr	Eesti objekti nimi	ESFRI objekti nimi	ESFRI prioriteetsus
1	ELIXIR – Eluteaduste andmete teadustaristu	ELIXIR: The European Life-Science Infrastructure for Biological Information	<i>Priority Projects for implementation</i>
2	ESS (European Spallation Source) – Euroopa neutronkiirguse allikas	ESS: The European Spallation Source	<i>Priority Projects for implementation</i>
3	Eesti Genoomikakeskus	BBMRI: Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure	<i>Implementation Support</i>
4	Eesti keeleressursside keskus	CLARIN: Common Language Resources and Technology Infrastructure	<i>Implementation Support</i>
5	Eesti osalus ESS (Euroopa Sotsiaaluuring) projektis	ESS ERIC: European Social Survey	<i>Support for Sustainability and European Coverage</i>
6	Riiklik siirdemeditiini ja kliiniliste teadusuuringute keskus (SIME)	EATRIS ERIC: European Infrastructure for Translational Medicine	

Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide seosed nutika spetsialiseerumisega¹

Otseselt panustavad nutika spetsialiseerumise eesmärkidesse järgnevad objektid:

- Eesti teaduse ja hariduse andmeside optiline magistraalvõrk
- Eesti Genoomikakeskus
- Eesti keeleressursside keskus
- Nanomaterjalid – uuringud ja rakendused (NAMUR) liidetuna Nano-biotehnoloogia ja mikrofabrikatsiooni keskusega
- Riiklik siirdemeditiini ja kliiniliste teadusuuringute keskus (SIME)
- Analüütilise keemia kvaliteedi infrastruktuur (AKKI)
- ELIXIR – Eluteaduste andmete teadustaristu
- Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium (IMO)
- Eesti osalemine Euroopa Kosmoseagentuuris (European Space Agency – ESA)

Osaliselt panustavad nutika spetsialiseerumise eesmärkidesse järgnevad objektid:

- Eesti Teadusarvutuste Infrastruktuur (ETAIS)
- Eesti e-varamu ja kogude säilitamine
- Eesti kiirekanal MAX-IV sünkrotonkiirguse allikale
- ESS (European Spallation Source) – Euroopa neutronkiirguse allikas

¹ Vastavalt Eesti Arengufondi sisendile ja Nutika spetsialiseerumise juhtkomitee 28. mai 2014 otsusele.

Pikaajaline kava riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri investeeringute eelarvestamiseks

Struktuurifondide 2014-2020 perioodi *ex ante* tingimused eeldavad, et „on võetud vastu soovituslik mitmeaastane kava ELi prioriteetidega ja vajadusel Euroopa teadustaristu strateegiafoorumiga (ESFRI) seotud investeeringute eelarvestamiseks ja eelisarendamiseks²“. Selle kohaselt peab see pikaajaline kava tooma välja olemasolevad ja planeeritavad ressursid teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri investeeringute eelarvestamiseks.

Samas on oluline rõhutada, et Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide loetelu ise ei ole rahastusinstrument ega rahastusotsus. Teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide loend on pikaajalise perspektiiviga planeerimisvahend, mis sisaldab loetelu uutest või kaasajastamist vajavatest riiklikult olulistest teaduse infrastruktuuriüksustest. Infrastruktuuri lülitamine teekaardi koosseisu ei tähenda rahastamisotsust ega omista objektidele tähtsuse järjekorda, kuid teekaart on sisendiks ettevalmistamisel olevatele investeeringuotsustele.

Senitehtud investeeringud

Perioodi 2007-2013 struktuurivahenditest on Eesti riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri teekaardile kantud objektidesse tehtud investeeringuid mitmest eri allikast ja meetmest, millest olulisemadena saab välja tuua järgmised:

	Meede	Eraldatud toetus EUR
1.	Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuride investeeringute kava (https://www.riigiteataja.ee/aktiilisa/3140/3201/1001/VVK_119_lisa.pdf#)	29 376 991
2.	Programmi „Teaduse rahvusvahelistumine“	6 441 000
	KOKKU	35 817 991

Valdavalt kestavad need investeeringud kuni 2015.a lõpuni. Lisaks on väiksemas mahus toetatud üksikuid teekaardil olevaid objekte teadus- ja arendusasutuste teadusaparatuuri toetusmeetmete kaudu.

Planeeritavad investeeringud

Struktuurifondide perioodil 2014-2020 planeerib Haridus- ja Teadusministeerium investeerida riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri arendamiseks koos taotlejapoolse omafinantseeringuga **30 923 147 eurot** (ilma taotlejapoolse omafinantseeringuta on EL toetuse ja riigi kaasfinantseerimise summa 29 376 990 eurot).

Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuride investeeringute kava	Osakaal	Summa (EUR)
EL toetuse summa	85%	26 284 675
Eesti riigi kaasfinantseering	10%	3 092 315
Toetus kokku	95%	29 376 990
Taotleja omafinantseering	5%	1 546 157
KOKKU	100%	30 923 147

² *Guidance on ex ante Conditionalities for the European Structural and Investment Funds: An indicative multi-annual plan for budgeting and prioritisation of investments linked to Union priorities, and, where appropriate, the European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) has been adopted. The framework outlines available and foreseen budgetary resources for investments in R&I infrastructures and capacities to develop R&I excellence and indicates various sources of finance [and indicative amounts].*

Toetuste eraldamine otsustatakse Vabariigi Valitsuse investeeringute kava alusel. Abikõlblikkuse periood kestab kuni 2023. aastani. Lisaks on teaduse infrastruktuuride investeeringuid võimalik väiksemas mahus rahastada ka teiste perioodi 2014-2020 meetmete kaudu (sh Institutsionaalne pakettmeede, teaduse rahvusvahelistumine jt), kuid täpsem investeeringute maht selgub taotlejate initsiatiivist, mistõttu neid ei ole võimalik täpselt ette prognoosida.

Investeeringute tegemisel tuleb arvestada sellega, et struktuurifondid on ajutise, lühiajalise iseloomuga, mille üldine eesmärk on ette valmistada püsiv infrastruktuuri arendamise ja säilitamise kord, sh rahastamissüsteem. Nagu on sätestatud „T&A infrastruktuuripoliitika alustes“ (Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 18. detsembri 2008 korraldusega nr 533) tuleb ette näha üleminekuprotsess infrastruktuuriga seotud pikaajaliste funktsioonide sisseadmisele ning jätkusuutlikule rahastamisele, sh siduda lühiajaliste meetmete eesmärgid ja ülesanded pikaajalise perspektiiviga.

Infrastruktuuride tegevustoetused

Väljumine kasvule suunatud investeerimisfaasist ning sisenemine infrastruktuuri stabiilse toimimise opereerimisfaasi, mis peab olema jätkusuutlik ja pikaajaline perspektiiviga, eeldab ka vastavat pikaajalist eelarveplaneerimist. Seetõttu tuleb riigieelarve strateegia planeerimisel arvestada teaduse infrastruktuuri püsiva opereerimisfaasi, sh kulumi katmise eesmärkidega.

Infrastruktuuride väärtuse hoidmiseks on kaks võimalust - kulumi finantseerimine või püsivalt juurdeinvesteering. Need alternatiivid erinevad riigi ja teadusasutuse rollide ja vastutuse sisulise jaotuse poolest. Juurdeinvesteeringu puhul peab riik tegema selliseid asutusesisese iseloomuga otsuseid, mida kulumieraldiste korral teeb asutus ise. Kulumi finantseerimine vastab olukorrale, milles vastutus teadusasutuse arengu eest lasub teadusasutusel ja riigi sekkumine piirneb kulumi eraldiste suuruse määramisega ja teadusasutuste toimimise efektiivsuse analüüsi ja hindamisega.

Alates 2014. aastast eraldatakse riigieelarvest koos institutsionaalsete uurimistoetustega täiendavat tegevustoetust riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuridele (tuumiktaristu). Tuumiktaristu on teadus- ja arendusasutusele kuuluv uurimisteemade täitmiseks vajalik taristu, mis on loodud avalikes huvides ja mida teadus- ja arendusasutuse kehtestatud tingimustel ja korras on võimalik kasutada teistel isikutel (sh ettevõtetel, teistel TA asutustel ja rahvusvahelistel partneritel). Tuumiktaristute, millele ühiskasutamise eesmärgil saab taotleda toetust, loendi koostab ja selle üle peab arvestust Eesti Teadusagentuur kooskõlastatult Haridus- ja Teadusministeeriumiga. 2014.a on tuumiktaristu loend seotud riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuride investeeringute kavas olevate objektide loeteluga. 2014. aastal on riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuride (tuumiktaristu) tegevustoetuste maht kokku 523 717 eurot. Selleks, et katta riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuride eesmärgipärane toimimine ning avatus ka pärast ühekordsete struktuurifondide toetusmeetmete lõppemist, tuleb struktuurifondide väljumisstrateegia koosseisus näha ette vastavad riigieelarvelised püsiresursid tegevustoetuste ja kulumi katmiseks riigieelarve strateegias. Muuhulgas peab pikaajaline eelarveplaneerimine võtma arvesse ka Eesti osalemisega rahvusvahelistes teadusinfrastruktuurides kaasnevaid tingimusi ja kohustusi.

TAI strateogia rakendusplaani 2014-2017 koondtabel

Eesmärgid/Indikaatorid/Valitsemisalad	Algtase (aasta)	2014	2015	2016	2017	Kokku
1. Alaeesmärk "Eesti teadus on kõrgetasemeline ja mitmekesine" /leelarve kokku, sh valitsemisalad		107 562 313	115 296 646	88 592 320	88 592 320	400 043 600
sh HTM valitsemisala		107 562 313	115 296 646	88 592 320	88 592 320	400 043 600
Doktorikraadi kaitsmiste arv õppeaastas	233 (2013)	250	270	275	275	300 (2020)
10% maailmas enamsiteeritud teadusartikli hulka kuuluvate Eesti kõrgetasemeliste artiklite osakaal	8,5% (2009)	8%	8,5%	9%	9,5%	11% (2020)
Kõrgetasemeliste artiklite arv miljoni elaniku kohta	1353 (2013)	1 350	1 400	1 450	1 500	1600 (2020)
2. Alaeesmärk "Teadus- ja arendustegevus toimib Eesti ühiskonna ja majanduse huvides" /leelarve kokku, sh valitsemisalad		20 268 793	23 305 410	20 649 433	21 509 433	85 733 068
sh HTM valitsemisala		14 378 867	16 522 484	11 801 507	11 801 507	54 504 364
sh SIM valitsemisala		1 760 563	1 688 563	1 688 563	1 688 563	6 826 252
sh KAM valitsemisala		1 315 000	1 295 000	1 460 000	1 660 000	5 730 000
sh KKM valitsemisala		1 065 000	1 100 000	1 200 000	1 200 000	4 565 000
sh PÕM valitsemisala		1 749 363	2 699 363	4 499 363	5 159 363	14 107 452
Erasektori finantseeritud avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse kulutuste osakaal	3% (2012)	4%	4%	5%	5%	7% (2020)
Sotsiaalmajanduslikele rakendustele (v.a akadeemilised uuringud) suunatud kulutuste osakaal riigieelarves planeeritud TA eraldistest	~30% (2011)	34%	35%	36%	37%	40% (2020)
3. Alaeesmärk "TA muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks" /leelarve kokku, sh valitsemisalad		14 723 715	20 482 184	12 714 568	12 214 568	60 135 035
sh HTM valitsemisala		13 698 722	19 410 897	11 814 568	11 814 568	56 738 755
sh KKM valitsemisala		1 024 993	1 071 287	900 000	400 000	3 396 280
Kõrgtehnoloogiliste toodete ja teenuste osakaal ekspordis, %	14,1% (2012)	14,3%	14,4%	14,5%	14,6%	15% (2020)
Kõrg- ja keskkõrgtehnoloogiliste sektorite hõive osakaal koguhõives, %	6,7% (2012)	7,5%	7,8%	8,0%	8,3%	9% (2020)
4. Alaeesmärk "Eesti on rahvusvahelises TAI alases koostöös aktiivne ja nähtav" /leelarve kokku, sh valitsemisalad		7 388 615	12 400 123	11 468 591	11 492 569	42 749 899
sh HTM valitsemisala		5 429 692	11 202 518	11 813 780	11 940 415	40 386 406
sh MKM valitsemisala		1 327 948	1 575 798			2 903 746
sh KAM valitsemisala		460 000	465 000	520 000	540 000	1 985 000
sh KKM valitsemisala		0	200 000	300 000	300 000	800 000
sh PÕM valitsemisala		170 975	250 000	250 000	250 000	920 975

Eesti edukus ELi teadus- ja arendustegevuse raamprogrammis Horisont 2020: võidetud lepingute maht elaniku kohta, % ELi keskmisest, kusjuures EL = 100	87% (2012)	89%	91%	93%	95%	100% (2020)
Rahvusvaheliselt koordineeritud uurimistöö osakaal riigi rahastatud TA-s	1,31% (2010)	2%	2,2%	2,4%	2,6%	3% (2020)
Rakendusplaani eelarve kokku		149 943 436	171 484 363	133 424 912	133 808 890	588 661 601
sh HTM valitsemisala		141 069 594	162 432 545	124 022 175	124 148 810	551 673 124
sh MKM valitsemisala		1 327 948	1 575 798			2 903 746
sh KAM valitsemisala		1 775 000	1 760 000	1 980 000	2 200 000	7 715 000
sh KKM valitsemisala		2 089 993	2 371 287	2 400 000	1 900 000	8 761 280
sh SIM valitsemisala		1 760 563	1 688 563	1 688 563	1 688 563	6 826 252
sh PÕM valitsemisala		1 920 338	2 949 363	4 749 363	5 409 363	15 028 427
Teadus- ja arendustegevuse investeeringute tase, % SKPst	2,19% (2012)	1,93%	2%	2,2%	2,4%	3% (2020)
sh erasektori TA investeeringute tase, % SKPst	1,26% (2012)	0,96%	1%	1,2%	1,4%	2% (2020)
Ettevõtete tootlikkus töötaja kohta EL27 keskmisest, %	69,9% (2012)	72%	73%	73,6%	75,4%	80% (2020)
Koht Innovatsiooniliidu tulemustabelis	14 (2013)	13	13	12	12	10 (2020)

Märkus:

MKM valitsemisala TA kulud on planeeritud valdavalt "Ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020" rakendusplaanis

SOM valitsemisala TA kulud on planeeritud Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020, Laste ja perede arengukava 2012-2020, SOM valitsemisala arengukavas ning rakendusplaanides

TAI strateegia rakendusplaani 2014-2017 tegevused

Eesmärk/Meede/Tegevus	Tegevuse täpsem kirjeldus ja selgitus	Vastutaja (org)	Kaastäitja	Rahastusallikas	2014	2015	2016	2017	Periood 2014-2017 kokku	Seos teiste valdkonna arengukavadega
KOIK KOKKU	Indikaator/Tulemus			Algtase (aasta)	149 943 436	171 484 363	133 424 912	133 808 890	588 661 601	
	Teadus- ja arendustegevuse investeringute tase, % SKPst			2,19% (2012)	1,93%	2%	2,2%	2,4%	3% (2020)	
	sh erasektori TA investeringute tase, % SKPst			1,26% (2012)	0,96%	1%	1,2%	1,4%	2% (2020)	
	Ettevõtete tootlikkus tootaja kohta EL27 keskmisest, %			69,9% (2012)	72%	73%	73,6%	75,4%	80% (2020)	
	Koht Innovatsiooniliidu tulemustabelis			14 (2013)	13	13	12	12	10 (2020)	
1. Meede. Teaduse kõrge taseme ja mitmekesisuse kindlustamine	Indikaator/Tulemus			Algtase (aasta)	107 562 313	115 296 646	88 592 320	88 592 320	400 043 600	
	Doktorikraadi kaitsmiste arv õppeaastas			233 (2013)	250	270	275	275	300 (2020)	
	10% maailmas enamsiteeritud teadusartikli hulka kuuluvate Eesti kõrgetasemeliste artiklite osakaal			8,5% (2009)	8%	8,5%	9%	9,5%	11% (2020)	
	Kõrgetasemeliste artiklite arv miljoni elaniku kohta			1353 (2013)	1 350	1 400	1 450	1 500	1600 (2020)	
1.1. Toetada kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste vastusvaldkondade arendamist, struktuurset muutusi, keskendumist strateegilisele põhitegevusele ning asutuste võrgustiku korraldamist: suurendada teadusasutuste vastutusi oma tegevuse tulemuslikkuse eest.	Toetatatakse välja ja kaivitatakse alameede "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele". Oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes. Halduslepingud kõrgkoolidega lahtuvad vastusvaldkondadest	HTM		HTM ELSF (2014-2020)	0	11 176 471	22 352 941	22 352 941	55 882 353	
1.2. Tagada teadus- ja arendustegevuse põhiliste rahastusinstrumentide (baasfinantseerimine, institutsionaalsed ja personaalsed uurimistoetused, taristu ülalpidamise ja jätkusuutliku arendamise toetused jt) mahu kasvatamine kooskõlaselt ajutise iseloomuga tõukefondide investeringutega, et saavutada TAI süsteemi kestlikkus ja loodud võimekuse realiseerimine. Tagatakse erinevate rahastusinstrumentide koostoime ja TAI süsteemi tasakaalustatud areng.	Jätkatakse teadus- ja arendustegevuse põhiinstrumentide rakendamist (sh institutsionaalsed ja personaalsed uurimistoetused ning taristu ülalpidamine, baasfinantseerimine, riigi TA asutuste tegevustoetus, ETAG tegevustoetus; ETA tegevustoetus). Vastavalt TAI strateegiale taotletakse TA põhiliste rahastusinstrumentide mahu kasvatamist kooskõlaselt tõukefondide investeringutega. Tegevus aitab saavutada ja kindlustada Eesti teaduse kõrgetasemelisust ja mitmekesisust. Märkus: Kuna tegevus vajab täiendavaid vahendeid, on HTM esitanud RES planeerimisel lisataotluse.	HTM	ETAG	HTM RE	50 961 903	50 961 903	50 961 903	50 961 903	203 847 612	
		HTM	ETAG	HTM RE lisataotlus (RES 2015-18). Märkus: tegevus vajab täiendavaid vahendeid.	0	8 241 553	15 280 500	23 068 032	46 590 085	
1.3. Toetada teaduse tippkeskusi maailmatasemel teadusuuringute edendamisel.	Toetatatakse teaduse tippkeskusi perioodi 2007-2013 vahenditest kuni tippkeskuste töö lõpuni 2015. Tegevuse elluviimine aitab kaasa Eesti teaduse kõrgetasemelisuse saavutamisele ja kindlustamisele.	HTM	ETAG	HTM ELSF (2007-2013)	10 226 193	11 579 079	*	*	21 805 272	
	Valmistatakse ette ja viiakse läbi uus tippkeskuste taotlusvoor. Uusi tippkeskusi rahastatakse perioodi 2014-2020 vahenditest. Oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	HTM	ETAG	HTM ELSF (2014-2020)	0	3 556 150	7 112 299	7 112 299	17 780 749	

<p>1.4. Toetada rahvusvahelistel tippaseme konkurssidel (näiteks Euroopa Teadusnõukogu (ERC), Euroopa Molekulaarbioloogia Organisatsioon (EMBO) jt) väga häid tulemusi saavutanud, kuid rahastusotsuseni mitte jõudnud uurimistoetuse taotlejaid oma kavandatud uurimustöö elluviimisel Eestis.</p>	<p>Tegevuse tulemusena muutub Eesti teadustegevus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisemaks ja nahtavamaks. Tegevus rakendatakse ja ressursid planeeritakse ja täpsustatakse perioodi 2014-2020 alameelme "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järeelkasvu toetamine" eelarvest (teg 4.1.). Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.</p>	<p>HTM</p>	<p>ETAG</p>		<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>		
<p>1.5. Tugevdada Euroopa Liidu tõukefondide ja riigieelarvest rahastatavate tegevuste abil Eesti teadusasutuste võimekust osaleda kvaliteedikonkurentsil põhinevates koostöövormides, sh programmis Horisont 2020.</p>	<p>ETAG jätkab ettevalmistustoetuse maksmist kvaliteetsete taotluste koostajatele. Ettevalmistustoetus on planeeritud ETAG tegevustoetuse koosseisus (teg 1.2.). Täiendavad ressursid planeeritakse perioodi 2014-2020 alameelme "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järeelkasvu toetamine" eelarvest (teg 4.1.) Tegevuse tulemusena paraneb Eesti osalus Horisont2020 raamprogrammis.</p>	<p>HTM</p>	<p>ETAG</p>		<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>		
<p>1.6. Arendada karjäärimudelit, mis toetab koostööd ettevõtete ja enesetäiendamisvõimalusi, soodustab tööalast liikuvust, mh ettevõttesektoris, ja motiveerib noori valima teadlaste või inseneri ametit. Toetada akadeemiliste ametikohtade konkursside avatust välisriikidele. Jälgida ametikohtade täitmist, toetuste eraldamist ja otsustuskoostöös võrdsete võimaluste, sh soolise tasakaalu tagamist.</p>	<p>2014.a esitas HTM Riigikogule "Ülikooliseaduse, rakendusülikooli seaduse ning teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu", et viia akadeemiliste töötajate töölepingulised suhted kooskõlla EL direktiiviga. Jätkatakse teaduse populariseerimist (teg 1.10). Jätkatakse ettevõtete ja ülikoolide koostöös pakutava ettevõtlusdoktorantuuri toetamist (teg 2.2.). Rakendatakse printsiipi, et reeglina oleks akadeemiliste ametikohtade konkurssid avatud välisriikidele. Jälgitakse ja analüüsitakse soolist tasakaalu teaduses.</p>	<p>HTM</p>	<p>ETAG</p>		<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>		
<p>1.7. Tagada teadlaste ja inseneride järeelkasv, sh poorata senisest enam tähelepanu doktorirõppe süsteemsele arendamisele ja tagada doktorirõppe konkurentsivõimeline rahastamine (sh doktoranditoetused), jätkata doktorirõppe, noorenteaduri positsiooni ja järeldoktorantuuri toetamist.</p>	<p>Toetatakse doktorikoolide tegevust ja viiakse ellu programm "DoRa" kuni 2015 lõpuni. 2014-2020 planeeritakse doktorikoolide toetamine alameelme "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele" eelarvest (teg 1.1.). Tegevuse tulemusena on kindlustatud Eesti teadlaste ja inseneride järeelkasv. Täpsemad oodatavad tulemused kirjeldatakse toetuse andmise tingimustes.</p>	<p>HTM</p>	<p>Archimedes ETAG</p>	<p>HTM ELSF (2007-2013)</p>	<p>8 528 445</p>	<p>8 745 924</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>17 274 369</p>	<p>Doktorirõppe põhiraustus korraldatakse HTM kõrghariduse eelarves (seos EÖS rakendusplaaniiga)</p>
	<p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse 2014-2015 tegevusprogrammile töstitakse rahastust kõigi täiskoormusega doktorirõppes olevate spetsialistide tööle rakendamiseks teadustöötajatena, mis kindlustab neile ka sotsiaalsed garantiid. Tegevuse tulemusena paranevad doktorantide sotsiaalgarantiid ning tõuseb doktorirõppe atraktiivsus. Märkus: Kuna tegevus vajab täiendavaid vahendeid, on HTM esitanud RES planeerimisel lisataotlust.</p>	<p>HTM</p>		<p>HTM RE lisataotlus (RES 2015-18). Märkus: tegevus vajab täiendavaid vahendeid.</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>		<p>Lisataotlus ja doktorirõppe põhiraustus kajastub HTM kõrghariduse eelarves (esitatakse EÖS rakendusplaani kaudu)</p>

1.8. Jatkata ministereiumideuleses koostöös targa ja paindliku talendipoliitika, rändepoliitika ning uussisserändajate kohanemist toetava poliitika kujundamist, mis suurendab Eesti atraktiivsust teadus- ja õppetöö sihtriigina.	Rändepoliitika valdkonna õigusaktide analüüs ja vajadusel muudatuste väljatootamine. Uussisserändajatele suunatud kohanemisprogrammi väljatootamine.	SIM		SIM	*	*	*	*		Seosed „Loimuv Eesti 2020“, „Regionaalarengu strateegia 2014-2020“, „Eesti 2020“ ning tulevikuks ka „Siseturvalisuse arengukavas 2015-2020“.
	Tõhusa talendipoliitika väljaarendamine	MKM		MKM	*	*	*	*		Seosed „Eesti ettevõtluse kasustrateegia 2014-2020“ (teg. 4.1.3.)
	Jätkatakse teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelist turundustegevust (vastavalt "Research in Estonia" ja "Study in Estonia"). Rahastamine tagatakse tegevus 4.1. eelarvest. Tegevuse tulemusena on Eesti teadus ja kõrgharidus rahvusvaheliselt nähtavam ning välisstudengite, -õppejõudude ja -teadlaste teadlikkus õppe- ja teadustöö võimalustest Eestis on tõusnud.	HTM	ETAG, Archimedes	HTM ELSF (2007-2013) ja (2014-2020)	*	*	*	*		Seosed "Elukestva õppe strateegiaga". Samuti on seosed talendipoliitika tegevustega (Ettevõtluse kasustrateegia rakendusplaan tegevus 4.1.3).
1.9. Suurendada teadlasmobiilsust, mh ettevõtetest, ja tagada Eestisse tulnud ja Eestis olevate tippteadlaste juhtivate uurimisrühmade terviklik rahastamine. Tugevdada uurija-professori institutsiooni mõju TAs.	"Mobilitas" programmi elluviimine kuni 2015. Perioodil 2014-2020 rakendatakse alameede "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelise liikumise, mobiilsuse ja järeelkasvu toetamine" (teg 4.1.). Jätkatakse uurija-professorite rahastamist ETA eelarve kaudu (teg 1.2.). Tegevuse tulemusena on suurenenud teadlasmobiilsus ning Eestis töötavate välis-teadlaste arv ja osakaal on kasvanud.	ETAG	HTM, ETA	HTM ELSF (2007-2013)	3 566 650	4 273 949	*	*	7 840 599	Tegevuse toetamist jätkatakse ligikaudu suurusjärgus Tegevuse toetamist jätkatakse ligikaudu suurusjärgus
1.10. Populariseerida ühiskonnas teadust ja teadusharidust. Tagada noortele adekvaatse karjäärinfo kättesaadavus teadlase ja inseneri karjäärivõimaluste kohta nii avalikus kui ettevõttesektoris, mh kaasates populariseerimistegevustesse senisest enam ettevõtjaid kui potentsiaalseid tööandjaid. Toetada noorte huviringide sisulist arendamist loodus-, täppis- ja tehnikateaduste ning tehnoloogia (LTT) valdkonnas. Soodustada teadusasutuste, ettevõtete ja koolide koostööd teaduse populariseerimisel ning LTT õppematerjalide arendamisel.	Teaduskeskus AHHA tegevustoetus, riigi teaduspreemiad, teaduse populariseerimise projektkonkurss; Teadustööde riiklike konkursside preemiad (üliõpilaste teadustööde riikliku konkursi, õpilaste teadustööde riiklik konkursi, õpilasteleutajate konkursi, kasvatusteaduslike tööde konkursi, teaduse populariseerimise auhind, koostööpartnerite toetamine). Tegevuse tulemusena on teadusel ühiskonnas kõrge maine ning teadlase ja inseneri elukutse on muutunud populaarsemaks. Tõusnud on LTT valdkonna sisseastujate arv kõrgkoolides.	HTM	ETAG	HTM RE	1 155 428	1 203 428	1 203 428	1 203 428	4 765 712	Seos EOS tegevustega LTT hariduse sisulisel arendamisel. Seos noortevaldkonna arengukavaga huvihariduse arendamisel
	Teaduse populariseerimise programmi "TeaMe" ning avatud taollusvoor "Teeme" elluviimine. Oodatavad tulemused on kinnitatud meetme dokumentides.	ETAG	HTM	HTM ELSF (2007-2013)	671 845	432 338	0	0	1 104 183	
	Valmistatakse ette ja toetatakse alameede "Teaduse populariseerimine" (telesaadet, õppematerjalid, kampaaniad jpm). Korraldatakse avatud taollusvoor, kus toetatakse süsteemseid teadust populariseerivaid üritustesarju ja tegevusi ning ettevõtete kaasamist teaduse ja LTT populariseerimisse	ETAG	HTM	HTM ELSF (2014-2020)	0	427 807	855 615	855 615	2 139 037	Seos Infouhiskonna arengukavaga tegevustega IKT erialade populariseerimisel

1.11. Toetada järjepidevalt teaduse ja kultuuri jaoks oluliste andmearhiivide ning teaduskollektsioonide säilitamist, täiendamist, digiteerimist ning kättesaadavaks tegemist.	Jätkub teaduskollektsioonide toetamine. Tulemusena on teaduskogude toimimine kindlustatud nii kogumise, säilitamise ja kättesaadavuse seisukohalt.	HTM		HTM RE	764 863	764 863	764 863	764 863	3 059 452	Seos kultuuripoliitika 2020 eesmärkidega kultuuriparandi säilitamisel
1.12. Tagada süsteemne taristu, sh digitaalse taristu arendamine. Planeerida riikliku tahtsusega teadustaristu investeeringuid korraperaselt uuendatava tegevuskava alusel, arvestades rahvusvaheliste taristutega liitumisel seatud kvaliteedingimusi.	Perioodil 2007-2013 algatatud majaehituste lõpuleviimine: riikliku tahtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel, TA asutuste ja uurimisgruppide aparatuuri uuendamine (nn. keskmine ja mini-infra). Ülikoolide ning TA asutuste juurdepääsetavuse suurendamine ja tuleohutusnõuetega kooskõlla viimine. Investeeringutega seotud abikõlbmatu käibemaksu kompenseerimine. Tegevuse tulemusena on ajakohastatud oluline osa Eesti teaduse ja kõrghariduse infrastruktuurist.	HTM	ETAG	HTM ELSF (2007-2013)	31 686 986	19 504 098	0	0	51 191 085	
	Riikliku tahtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel, sh osalemine ESFRI teekaardi jt rahvusvahelistes teaduse infrastruktuurides. Tegevuse tulemusena on Eesti kasutajatele tagatud ajakohastatud taristu ning juurdepääs rahvusvahelistele tipptasemel teadustaristutele vastavalt taristu kasutamise tingimustele.	HTM	ETAG	HTM ELSF (2014-2020)	0	2 670 635	5 341 271	5 341 271	13 353 177	
2. meede. TA ühiskondliku ja majandusliku kasu suurendamine	Indikaator/Tulemus			Algtase (aasta)	20 268 793	23 305 410	20 649 433	21 509 433	85 733 068	
	Erasektori finantseeritud avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse kulutuste osakaal			3% (2012)	4%	4%	5%	5%	7% (2020)	
	Sotsiaalmajanduslike rakenduste (v.a akadeemilised uuringud) suunatud kulutuste osakaal riigieelarves planeeritud TA eraldistest			~30% (2011)	34%	35%	36%	37%	40% (2020)	
2.1. Tagada eesti keele, ajaloo ja kultuuri kõrge teadusliku tasemega uuringute toetamine ning keeletehnoloogiliste lahenduste arendamine ning soodustada nende võimalikult laialdast rakendamist.	Riiklike programmide "Eesti keel ja kultuurimalu II 2014-2018" ning "Eesti keeletehnoloogia (2011-2017)" elluviimine. Tegevuse tulemusena on tagatud eesti keele, ajaloo ja kultuuri kõrge tasemega uuringute toetamine ja keeletehnoloogia lahenduste arendamine.	HTM		HTM RE	1 257 334	1 257 334	1 257 334	1 257 334	5 029 336	
2.2. Soodustada teadlaste liikumist akadeemilise, avaliku ja erasektori vahel. Väärtustada teadlaskarjääri puhul teistes sektorites töötatud aega ja seal saavutatud tulemusi, samuti koostööd ettevõtetega. Jätkata ülikoolide ja ettevõtete koostöös pakutava doktorantuuri toetamist.	Jätkatakse ülikoolide ja ettevõtete koostöös pakutava doktorantuuri toetamist. Perioodi 2007-2013 vahendid on planeeritud programmis "DoRa" (teg 1.7) ja perioodi 2014-2020 vahendid planeeritakse alameeltes "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine" (teg 4.1). ettevõtlusdoktorantuuri toetamise tulemusena paraneb doktoriõppe kvaliteet ning kvalifitseeritud tööjõu ettevalmistamine lahtuvalt ettevõtete vajadustest.	HTM	Archimedes ETAG		*	*	*	*		
	Vastavalt Vabariigi Valitsuse 2014-2015 tegevusprogrammile tootatakse välja teadlase karjäärimudelid põhimõtted.	HTM				*	*	*	*	

2.3. Toetada teadustaristu ühiskasutust ettevõtete ja teadusasutuste seas ning töötada välja taristu ühiskasutamise reeglistik.	Labi tuumiktaristu toetusmeetme tagatakse riikliku tahtsusega teaduse infrastruktuuride ühiskasutus ning avamine valistele kasutajatele (sh ettevõtjatele ja välispartneritele).	ETAG	HTM	HTM RE	523 717	523 717	523 717	523 717	2 094 868	
2.4. Vaadata üle kommertsialiseerimisega seotud motivatsioonisüsteem ülikoolides, sidudes selle ülikoolide põhieesmärki ja -rahastusega. Suurendada kommertsialiseerimise professionaalsust ja mõju ning tuetada sidet innovatsioonisüsteemi teiste osalistega – investorite, inkubaatorite, teadusparkide jt-ga. Jätkata teadussuurendamise pädevuse arendamist, sh ekspertide koolitust ja sisetoomist, teadussuurendamise korralduse ja kvaliteedi arendamist ning rahvusvahelise kontaktvõrgustiku laiendamist. Edendada intellektuaalse omandi alase teadlikkuse suvendamist nii teadlaste, üliõpilaste kui ka ülikooli mitteakadeemilise personali hulgas.	Alameelmest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele" (teg 1.1.) toetatakse ülikoolide, TA asutuste ja rakenduskõrgkoolide teenuste väljaarendamist ettevõtluskoostöö laiendamiseks (teadustaristu avamine ettevõtetele, rakendusuringute võimekuse kasvatamine jm). Jätkatakse patentide ja patenditaotluste ning TA lepingulise tulu arvestamist TA asutuste baasfinantseerimise alusena. Tegevuse tulemusena on intellektuaalomandi kommertsialiseerimise süsteem ülikoolidele motiveeriv.	HTM	MKM		*	*	*	*		
2.5. Toetada ettevõtlusõppe arendamist ja uusi ettevõtluskogemuse omandamise vorme, kaasates senisest enam ettevõtjaid lektoritena, praktika pakkujana jmt.	Rakendatakse ESF meede "Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel" ja "Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses". Jätkatakse ettevõtlusõppe arendamist ülikoolide tulemuslepingute raames. Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	HTM	MKM	HTM ELSF (2014-2020)	*	*	*	*		Seos EOS ja Ettevõtluse kasvustrateegiaga
2.6. Parandada kapitali kättesaadavust ülikoolist väljakasvatavatele alustavatele ettevõtetele.	Käivitatakse programm Start-up Eesti 2.0, mille raames kutsutakse ellu inimeste ja idufirmade arendamiseks koolitus- ja arenguprogramme ning käivitatakse Eesti turul uue põlvkonna inkubaatorid. Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	MKM	Kredex, EAF	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
2.7. Toetada ettevõtteid suure lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamisel koostöös ülikoolidega ja TA asutustega, sh pöörata ka traditsioonilistes majandussektorites jätkuvalt tähelepanu lisandväärtuse suurendamisele TA kaudu ja kasvatada ettevõtete strateegilist arendusvõimekust.	Käivitatakse täismahus ettevõtja arenguprogrammi (sh teenuse- ja tootearenduse läbiviimine), mis on ettevõtte kompleksne tugimeede, kus esmalt teostatakse ettevõtte diagnostika, seejärel otsustatakse milliseid toetusi firma vajab. Ühe taotlusega saab toetust kuni erinevatele tegevustele, ka tootearendus. Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
	Osaku tüüpi toetustegevus esimeseks kokkupuuteks ülikooli või	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
	Ettevõtjate gruppidele suunatud arendustegevuse alased koolitused ja üritused (nt tootearenduse meistriklassid, "Liftiga tulevikku"), Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga

	Käivitatakse innovatsioonileenu väljastamise meede. Täpsemad oodatavad tulemused määratletakse toetuse andmise tingimustes.	MKM	KredEx	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis		Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
2.8. Tugevdada teadusasutuste ja ettevõtete parema koostöö saavutamiseks Eesti Teadusagentuuri ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse koostööd ja saavutada üksteisega kokkusobiv ja üksteist vastastikku laiendav TA toetuste, sh mestitud uurimistoetuste süsteem.	Analüüsitakse tegevuspõhimõtte rakendamist. Mitterahaline.	ETAG EAS			-	-	-
2.9. Soodustada erasektori raha suuremat kaasamist ülikoolide rahastamisse. Soodustada suurema lisandväärtusega ja TA-i võimekusele põhinevate välisinvesteeringute riikloomist (arenduskeskused, olemasolevate investeeringute laiendamine arendustegevusele, idufirmad), pakkudes välisinvestoritele TA osakuid ja kasutades tehnoloogia arenduskeskuste potentsiaali.	Väärtuspakkumiste väljatöötamine kasvuvalade raames ning „tarkade töökohtadega“ välisinvesteeringute laekumise toetamiseks mõeldud meetmed. Näiteks rakendatakse "Tehnoloogiaarenduskeskuste toetusmeede", mille raames toetatakse eraõiguslikke (AS-id) tehnoloogia- ja tootearenduskeskusi, mis seovad omavahel tippteadlasi ja ettevõtteid. Jätkatakse innovatsiooniosaku meetmega, mille abil saab VKE koostöös korgkooli, katselabori, intellektuaalomandi eksperti või disaineriga uurida innovaatilisi lahendusi arengutakistustele, katsetada uusi materjale, koguda teadmisi tehnoloogiate kohta, teha uuringuid intellektuaalomandi andmebaasides. Samuti tegeletakse EAS-i rahvusvahelistumise divisiooni poolt pakutud investorteeninduse raames potentsiaalsete ja olemasolevate välisinvestorite teenindusega sihtriikides.	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis		Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
	Väärtuspakkumiste tegemine ning sõnumite konkreetsemaks muutmise (seda ka laiemale Eesti välisriikides esindavate isikute otstarbeks) kasvuvalade kaudu	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis		
	Tugipakettide (sh finantsiline) väljatöötamine suure ettevõtete juhtiv- ja arendustöötajate liikumisele, koostamisele	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis		
	Investeeringute sidumine kohalike ettevõtete, tarneahelate ja võrgustikega (ülikoolid, TAK-id ning klastrid)	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis		
2.10. Jätkata kesksete teaduse infosüsteemide ja -teenuste arendamist eesmärgiga muuta need väliskasutajatele (sh riigiasutustele ja ettevõtjatele) mugavaks ja võimaldada kiiret ligipääsu uuringute teemade, teostajate ja tulemusteni.	Jätkatakse Eesti Teadusinfosüsteemi arendamist (sh ETIS 2 väljatöötamist ja rakendamist). Vahendid planeeritakse HTM eelarvest ning erinevatest toetusprogrammidest, mille menetlemist korraldatakse ETIS-e kaudu. Uue perioodi investeeringud planeeritakse alameelme "Riigiasutuste TA alase võimekuse tõstmine" kaudu (teg 2.12). Tegevuse tulemusena on Eesti Teadusinfosüsteem kasutajasõbralik, avatud ja funktsionaalne andmebaas teadusinfo haldamiseks ja levitamiseks.	HTM	ETAG		*	*	*

<p>2.11. Soodustada avatud juurdepääsu (ingl <i>open access</i>) avaliku rahastuse eest saadud uurimistöö tulemustele ja teadusandmetele. Toetada teadusandmete ja teadusraamatukogude andmekogude laiendamist ning tagada juurdepääs olulisematele teadusandmebaasidele.</p>	<p>Teaduse põhiliste rahastusinstrumentide (IUT,PUT) tingimustes on sätestatud teadusinfo avatud juurdepääsu põhimõtted. Toetatakse teadusraamatukogude teavikute hankimist, elektrooniliste teadusandmebaaside ühishankide, teaduslikul otstarbel rahusteaaviku järelkomplekteerimist, raamatukogude koondkataloog ESTER arendamist ja kaigushoidmist. Tegevuse tulemusena on uusim teadusinfo ning teadustöö tulemused kasutajatele lihtsasti kättesaadav ja leitav.</p>	HTM	ELNET	HTM RE	5 126 960	5 126 960	5 126 960	5 126 960	20 507 840	
	<p>"E-teadusinfo" programmi rakendamine. Oodatavad tulemused on kirjeldatud programmitekstis.</p>	HTM	ELNET	HTM ELSF (2007-2013)	420 605	14 080	0	0	434 686	
<p>2.12. Võtta meetmed ministeeriumide TA alase vastutuse ja võimekuse suurendamiseks. Luua ministeeriumidevahelised koostöövormid teadus- ja arendustegevuse liisarastamiseks ja paremaks korraldamiseks valitsemisalades, lähtudes põhimõttest, et põhivastutus sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel rahastatava TA eest on valdkonna eest vastutaval ministeeriumil.</p>	<p>HTM. Viiakse ellu Teadus- ja innovatsioonipoliitika seireprogramm "TIPS": Teadusandmete rahastamisüsteemi arendamise programm "TeRaS". Rakendatakse meetmed "Keskkonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine" (sh KESTA) ja "Energiatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine". Oodatavad tulemused on kirjeldatud meetme dokumentides.</p>	HTM	ETAG	HTM ELSF (2007-2013)	7 050 251	7 153 645	0	0	14 203 896	
<p>HTM. Käivitatakse alameede "Riigiasutuste TA alase võimekuse tõstmine", samuti toetatakse valdkondlike ministeeriumide teadusprogrammide käivitamist (vastavalt rakendusplaani tekstis sätestatud põhimõtetele). Oodatavad tulemused on kirjeldatud meetme dokumentides.</p>		HTM	ministeeriumid, ETAG	HTM ELSF (2014-2020)	0	2 446 748	4 893 496	4 893 496	12 233 739	Seos valdkondlike arengukavadega, kus on ette nähtud TA tegevuste toetamine
<p>SIM. Siseministeeriumi rakendusuringute ja ekspertarvamuste tsentraalselt koordineeritud rahastamine, et suurendada poliitika kujundamise, strateegilise planeerimise ja juhtimiskvaliteedi taset ministeeriumis.</p>		SIM		SIM RE	252 000	180 000	180 000	180 000	792 000	Summa kajastub Siseministeeriumi eelarves. Täpne summa kinnitatakse igal aastal Siseministeeriumi eelarve koostamisel.
<p>SIM. Sisekaitseakadeemia teadus- ja arendustegevus, mis panustab siseturvalisuse valdkonna vastutuse ja võimekuse suurendamisele kolmes valitsemisalas: Siseministeerium, Justiitsministeerium, Rahandusministeerium.</p>		SKA		SIM RE ja valisabi	1 508 563	1 508 563	1 508 563	1 508 563	6 034 252	
<p>KAM. Eesti sõjalise võimearenduse toetamine võimefunktsioonide kindlaksmääramise ja lahenduste pakkumise kaudu. Tuvastatud võimefunktsioonide likvideerimiseks mõeldud teadus- ja arendusprojektide läbiviimine</p>		KAM	Kaitsevägi	KAM RE (maksutuludest rahastatud)	960 000	760 000	860 000	1 000 000	3 580 000	Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014-2022

	<i>KAM: Eestlase võimearenduse seisukohalt oluliste üld- ja erikompetentside arendamine, toetamaks sõjalise riigikaitse strateegiate ja arengukavade koostamist. Sidususe suurendamine ja koostöö tõhustamine uldkompetentside arendamise eest vastutajate ja avalik-õiguslike ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning kaitsetööstusettevõtete vahel</i>	KAM	Kaitsevagi, Rahvusvähe line Kaitseuuringute Keskus	KAM RE (maksutuludest rahastatud)	155 000	235 000	250 000	260 000	900 000	Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014-2023
	<i>KAM: Eestlase kaitsetööstuse kõrge ekspordipotentsiaaliga riigikaitse- ja julgeolekutstarbeliste toodete ja teenuste arendamise toetamine. Eesti kaitse- ja julgeolekualase innovatsioonibaasi konkurentsivõimelisuse tõstmiseks vajalike innovaatiliste koostööprojektide kaasrahastamine, mis on suunatud kõrge ekspordipotentsiaaliga riigikaitse- ja julgeolekutstarbeliste toodete ja teenuste väljaarendamisele</i>	KAM		KAM RE (maksutuludest rahastatud)	200 000	300 000	350 000	400 000	1 250 000	Eesti kaitsetööstuspoliitika 2013-2022; Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014-2024
	<i>SOM: rakendusuringute ja ekspertarvamuste rahastamine, et suurendada poliitika kujundamise, strateegilise planeerimise ja juhtimiskvaliteedi tõusu ministeeriumis ning teadusuuringute kaasrahastamine. SOM teadus- ja arendusprojektid. SOM registrid ja andmekogud.</i>	SOM		SOM (SOM tegevused ja neile vastavad summad on juba planeeritud valdkondlike arengukavade kaudu (Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020, Laste ja perede arengukava 2012-2020, Sotsiaalministeeriumi valitsemisala arengukavas).	*	*	*	*		Seos Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020 (RTA), Laste ja perede arengukava 2012-2020 (LPA) ja Aktiivse vananemise arengukavaga 2013-2020 (AVA)
	<i>KKM: Tegevused KKM TA programmi alusel, sh süsinikuringe seire arendamine, Kliimamuutuste leevendamise ja muutustega kohanemise tegevuste parem kavandamine</i>	KKM	ETAg	KKM RE	225 000	200 000	250 000	250 000	925 000	KKM arengukava
KKM			KKM KIK	440 000	400 000	450 000	450 000	1 740 000	KKM arengukava	
KKM			KKM Norra abi	400 000	0	0	0	400 000	KKM arengukava	
KKM			KKM ELSF (2014-2020)	0	500 000	500 000	500 000	1 500 000	KKM arengukava	
	<i>KKM: Maa jälgimise programmi (Copernicus) rakendamine maakatte andmete tootmise, kasutamise, säilitamise ja jagamise ga maakatte muutuste hindamiseks.</i>	KKM	KAUR	KKM (rahastus tagatakse teiste tegevuste eelarve kaudu)	*	*	*	*		KKM arengukava
	<i>PÕM: Põllumajandusministeeriumi valitsemisala TA. Riikliku programm „Põllumajanduslikud rakendusuringud ja arendustegevus aastatel 2015-2021“ ja selle põhimõtte tootakse välja 2014. a jooksul, mistõttu kasvujaduse suurus on hetkel lahtine. Kasvu planeerimise programmis, Põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi kogumine ja säilitamine aastatel 2014-2020* vähemalt 50 000 eurot aastas.</i>	POM		PÕM	1 749 363	2 699 363	4 499 363	5 159 363	14 107 452	Eesti Maaelu arengukava, Põllumajandus-, toidu- ja kalandustegevuse ning teadmussuure arengukava aastateks 2014-2020
	<i>MKM: Osalemine haruministeeriumide algatustes</i>	MKM			0	0	0	0		
2.13. Luua tingimused teadusraadi väärtustamiseks ühiskonnas, sh eelistada avalikus sektoris juhtivate ametikohtade täitmisel teadusraadiga isikuid.	<i>Tegevuspõhimõte. Jätkatakse teaduse populariseerimist (teg 1.10).</i>	ministeeriumid			-	-	-	-		
3. meede. Majandusstruktuuri muutev TAI lähtub nutikast spetsialiseerumisest	Indikaator/Tulemus			Algtase (aasta)	14 723 715	20 482 184	12 714 568	12 214 568	60 135 035	
	<i>Kõrgtehnoloogiliste toodete ja teenuste osakaal ekspordis, %</i>			14,1% (2012)	14,3%	14,4%	14,5%	14,6%	15% (2020)	

	Kõrg- ja keskkõrgetehnoloogiliste sektorite hõive osakaal koguhõives, %			6,7% (2012)	7,5%	7,8%	8,0%	8,3%	9% (2020)	
3.1. Luua nutika spetsialiseerumise toetamiseks riiklikud programmid, mis sisaldavad vajalikke meetmeid kasvuvaldkondade tugevdamiseks, ja määrata vastutav organisatsioon.	Viiakse ellu eelmisel perioodil käivitatud riiklikud programmid, mis kestavad kuni 2015 ning millel on otsene seos nutika spetsialiseerumise kasvuvaladega, sh IKT, tervishoid, biotehnoloogia, materjalitehnoloogia. Oodatavad tulemused on kirjeldatud toeluse andmise tingimustes.	HTM	MKM, EAS, ETAG, Archimedes	HTM ELSF (2007-2013)	13 698 722	13 503 613	0	0	27 202 335	
	HTM: Valmistatakse ette ja käivitatakse alameede "Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade rakendusuringute toetamine"	HTM	ETAG, MKM, EAS	HTM ELSF (2014-2020)	0	3 610 073	7 220 146	7 220 146	18 050 365	
	MKM: Käivitatakse Start-up Eesti 2.0 pilootprojekt, mille osaks on arenguprogrammid (tudengikiirendid ja Founders Institute), uue põlvkonna inkubaatorid ja ariinglite ning riskikapitalistide võrgustiku arendamine	MKM	EAF	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
	KKM: Projekt „Mere ja siseveekogude ökosüsteemteenuste määramise ja kaardistamise metodoloogia väljatootamine	KKM		KKM Norra abi	174 993	231 287	0	0	406 280	KKM arengukava
	KKM: Keskkonnaalaste nutika spetsialiseerumise alaste meetmete välja tootamine ja rakendamine riikliku programmi raames	KKM		KKM RE	200 000	200 000	250 000	0	650 000	KKM arengukava
		KKM		KKM KIK	350 000	340 000	350 000	400 000	1 440 000	KKM arengukava
	KKM: Projekt "Mudelitte süsteemi ning toovahendi loomine mere ja maismaa pinnavete integreeritud haldamiseks"	KKM		KKM Norra abi	300 000	300 000	300 000	0	900 000	KKM arengukava
3.2. Toetada kasvuvaldkondade teadlaste ning inseneride järel- ja juurdekasvu; tagada avaliku sektori teadusasutuste uurimisvõimekuse kasv ja taristu ettevõtluskostöö arendamiseks.	Rakendatakse alameede "Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades". TA asutuste uurimisvõimekuse kasvu ja taristu avamist ettevõtluskostöö arendamiseks toetatakse alameeltest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele". Oodatavad tulemused on kirjeldatud toeluse andmise tingimustes.	HTM	Archimedes	HTM ELSF (2014-2020)	0	2 297 211	4 594 422	4 594 422	11 486 055	
3.3. Arendada kasvuvaldkondades ettevõtete ja TA asutuste koostöövõrgustike tegevust (sh tehnoloogia arenduskeskused ja klastrid).	Koostöövõrgustike programmi väljatootamine ja rakendamine	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
3.4. Pidades silmas ja tõsta esile kasvuvaldkondi TAI ja teiste avalikus sektoris elluviidavate poliitikameetete juures, sh üliõpilaste erialastipendiumite rakendamisel, teadusasutuste eesmärkide väljatöötamisel, teadusparkide tegevuse jm kavandamisel ja elluviimisel.	Arvestatakse üliõpilaste erialastipendiumite rakendamisel (kulud kajastatud eespool tegevuse 3.2. juures). Tegevuse tulemusena on üliõpilased motiveeritud valima riigile ja ettevõtlusele olulisi erialasid.	HTM	Archimedes		*	*	*	*		
	Piirkondlike kompetentsikeskuste arengu toetamine seotult piirkondlike ettevõtlusvõrgustike ja tööjõu arendamisega	SIM	EAS	SIM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Eesti regionaalarengu strateegiaga 2014-2020
3.5. Suurendada ettevõtete võimekust info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teiste tehnoloogiliste arenduste kasutuselevõtu kaudu. Toetada ettevõtetes disaini strateegilist kasutamist toodete ja teenuste lisandväärtuse suurendamiseks ning rahvusvahelise nähtavuse saavutamiseks.	IKT kasutuselevõtu soodustamine toimub läbi koostöövõrgustike ja ettevõtja arenguprogrammi. Disaini strateegiline kasutamine on võimalik läbi ettevõtja arenguprogrammi ja innovatsiooniosaku.	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga

	Loomemajanduse sidumine teiste sektoritega (väikeprojektid n. loovosaku rakendamine)	KUM	MKM	KUM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
	Loomemajanduse sidumine teiste sektoritega (suurprojektid)	KUM	MKM	KUM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
3.6. Suurendada nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondade raames avaliku sektori rolli ettevõtetepoolsete uuenduste eestvedajana, s.o TA ja innovatsiooni tellijana ja algatajana. Uuenduste hulka kuuluvad muu hulgas innovaatilised hanked, ettevõtete arendustegevus avaliku sektori eestvedamisel, avalike teenuste disain, avaliku ja erasektori partnerlus, demoprojektid ning kõigeiks selleks vajalik taristu ja infotehnoloogilised lahendused.	Nouduspoole poliitika sekkumismehhanismide rakendamine	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasvustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasvustrateegiaga
4. meede. Eesti osaluse ja nähtavuse suurendamine rahvusvahelises TAI alases koostöös	Indikaator/Tulemus			Algtase (aasta)	7 388 615	12 400 123	11 468 591	11 492 569	42 749 899	
	Eesti edukus ELi teadus- ja arendustegevuse raamprogrammis Horisont 2020: voidetud lepingute maht elaniku kohta, % ELi keskmisest, kusjuures EL = 100			87% (2012)	89%	91%	93%	95%	100% (2020)	
	Rahvusvaheliselt koordineeritud uurimistöös osakaal riigi rahastatud TA-s			1,31% (2010)	2%	2,2%	2,4%	2,6%	3% (2020)	
4.1. Tagada ministriteeriumideüleises koostöös Eesti osalemine Euroopa teadusruumi algatustes (sh teadustegevuse ühiskavandamises, Euroopa innovatsioonipartnerluses, Balti ja Põhjala ühistruumi algatustes), koordineerida ministriteeriumide vahel Eesti osalemist liikmesriikide sotsiaal-majanduslikel eesmärkidel elluviidavates teadusprogrammides.	HTM: Viiakse ellu programm "Teaduse rahvusvahelistumine", mis kestab 2015 lõpuni. Oodatavad tulemused on kirjeldatud programmilektis.	HTM	programmi partnerid	HTM ELSF (2007-2013)	5 042 529	4 518 043	0	0	9 560 572	
	HTM: Töötatakse välja ja rakendatakse alameede "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelikasvu toetamine". Oodatavad tulemused kirjeldatakse toetuse andmise tingimustes.	HTM	ETAG, Archimedes	HTM ELSF (2014-2020)	0	5 004 044	10 008 087	10 008 087	25 020 219	
	PÕM: Põllumajandusministeerium liitub alljärgnevate uute teadusvõrgustikega: • ERA-Net Sustainable and resilient agriculture for food and non-food systems – 2014.aastal; • ERA-Net Sustainable crop production – 2015.aastal; • ERA-Net Sustainable livestock production – 2015.aastal.	PÕM		PÕM (PÕM kavandab ERA-Net'ide raames läbiviidavaid projekte rahastada 100 000 euro ulatuses ERA-Net'i kohta 3-aastase perioodi jooksul).	170 975	250 000	250 000	250 000	920 975	Põllumajandus-, toidu- ja kalandustegevuse ning teadussuure arengukava aastateks 2014-2020
	KAM: Rahvusvahelise koostöö edendamine, toomaks lisandväärtust kohalikku kaitsealasesse teadus- ja arendustegevusse ning osalemaks kollektiivse kaitsevõime tugevdamises. Eesti sõjalise võimearenduse seisukohalt oluliste erikompetentsidega seotud rahvusvaheliste kaitsestarbeliste teadus- ja arendusprojektide kaastrahastamine, millega panustatakse vastastikküsimust NATO Teadus- ja Tehnoloogiaorganisatsiooni, Euroopa Kaitseagentuuri ning Balti ja Põhjala riikide kaitsealaste teadusuuringute ja arendustegevuste läbiviimisesse	KAM	Kaitsevägi, Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus	KAM RE (maksutuludest rahastatud)	460 000	465 000	520 000	540 000	1 985 000	Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014-2024

	SOM rahvusvahelised liikmemaksud	SOM		SOM (SOM tegevused ja neile vastavad summad on juba planeeritud valdkondlike arengukavade kaudu (Rahvastliku tervise arengukava 2009-2020, Laste ja perede arengukava 2012-2020, Sotsiaalministeeriumi valitsemisala arengukavas).	*	*	*	*		Seos Laste ja perede arengukavaga 2012-2020
	KKM: Osalemine JPlde Ookeani, Kliima ja Vesi töös (avatud taotlusvoorides osalemine), tulevikus võimalusel ka muudes TA initsiativides (KIC, JTI jt)	KKM	ETAg	KIK	0	200 000	300 000	300 000	800 000	Keskkonnaministeeriumi arengukava
4.2. Tagada Eesti teadusasutuste ja ettevõtjate juurdepääs rahvusvahelisele teadustaristule: osaleda teadustöö infrastruktuuride Euroopa strateegiafoorumis (ESFRI) tegevuskava kaudu Eestile olulisemate teadustaristute rajamisel.	Osalemine ESFRI teekaardi jt rahvusvahelises teaduse infrastruktuurides riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamise alameetme kaudu (kulud planeeritud tegevuses 1.12). Tegevuse tulemusena on Eesti kasutajatele tagatud ajakohastatud taristu ning juurdepääs rahvusvahelistele tippasemel teadustaristutele vastavalt taristu kasutamise tingimustele.	HTM	ETAG		*	*	*	*		
4.3. Tagada Eesti teadus- ja arendustegevuse programmide avatus rahvusvaheliseks koostööks vastastikku kasulikel alustel.	Analüsitakse vastavaid võimalusi. Ressursid planeeritakse vastava programmi vahenditest, kui otsustatakse vastastikku avada.	ETAG			*	*	*	*		
4.4. Arendada koostöövõimalusi kolmandate riikide teadlaste ja teadusasutustega.	Analüsitakse vastavaid võimalusi. Eelistatakse koostööplatvorme, mis on sisse seatud EL tasandil kolmandate riikidega teaduskoostöö toetamiseks.	ETAG	HTM		*	*	*	*		
4.5. Hoogustada Eesti teaduse ja teadlaste saavutuste ning ettevõtete uuendustegevuse rahvusvahelist tutvustamist.	Jätkatakse Eesti teaduse rahvusvahelist tutvustamist "Teaduse rahvusvahelistumise" programmi ning uuel perioodil alameetme "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine" kaudu (teg 4.1.). Jätkatakse "Research in Estonia" turundustegevusi. Oodatavad tulemused kirjeldatakse toetuse andmise tingimustes.	ETAG			*	*	*	*		
	Eesti kuvandi arendamiseks korraldame shtingudel investorseminare, töötame mainekujundusega, arendame demokeskust	MKM	EAS	MKM ELSF (2014-2020)	Eelarve kajastub arengukava "Eesti Ettevõtluse Kasustrateegia 2014-2020" rakenduplaanis					Seos Ettevõtluse kasustrateegiaga
4.6. Luua Eesti ettevõtetele ning teadus- ja arendusasutustele võimalusi saada kõrgetehnoloogilisi tellimusi rahvusvahelises teadustaristutes (sealhulgas Euroopa Tuumauuringute Organisatsioonis, Euroopa Kosmoseagentuuris, teaduskeskuses European Spallation Source (ESS), rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER) juures, MAX-LABis jm) osalemise kaudu.	Eesti Vabariigi ja CERN-i koostöölepingu toetamine: rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud (ITER, Euroopa Molekulaarbioloogia Konverentsi (EMBC) liikmemaksud ning Eesti Teaduste Akadeemia kaudu makstavad rahvusvaheliste teadusorganisatsioonide liikmemaksud). Oodatava tulemusena on Eesti aktiivne ja nähtav partner rahvusvahelises teadusorganisatsioonides ja -võrgustikes.	HTM	KBFI, ETA	HTM RE	387 163	387 238	390 504	394 482	1 559 387	

Osalemine Eestile vajalikes Euroopa Teadusruumi ühisalgatustes, infrastruktuurides ja rahvusvahelistes teaduskoostööprogrammides. Eesti osalemine Euroopa neutronkiirgusallika (European Spallation Source) ehitusel Rootsis, Lundis; EL teadustegevuste ühiskavandamise initsiatiivides osalemine (joint programming initiatives JPIs); EL ühised tehnoloogiaalgatused (joint technology initiative JTI) Oodatava tulemusena on Eesti aktiivne ja nähtav partner rahvusvahelistes teadusorganisatsioonides ja -võrgustikes. Märkus: Kuna tegevus vajab täiendavaid vahendeid, on HTM esitanud RES planeerimisel lisataotluse.	HTM	ETAG	HTM RE lisataotlus (RES 2015-18). Märkus: tegevus vajab täiendavaid vahendeid.	0	1 293 193	1 415 189	1 537 846	4 246 228	
Eesti liitumine Euroopa Kosmoseagentuuriga	MKM	EAS	MKM RE	1 327 948	1 575 798	Edasine eelarve selgub Euroopa Kosmoseagentuuriga liitumislaboraakimiste käigus		2 903 746	Seos Ettevõtluse kasustrateegiaga

Lühendid ja selgitused:

HTM - Haridus- ja Teadusministeerium
MKM - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
SIM - Siseministeerium
SOM - Sotsiaalministeerium
KAM - Kaitseministeerium
KKM - Keskkonnaministeerium
PÕM - Põllumajandusministeerium
KUM - Kultuuriministeerium
VM - Valisministeerium
ETAG - Sihtasutus Eesti Teadusagentuur
EAS - Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
ETA - Eesti Teaduste Akadeemia
ELNET - MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium
KBFI - Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut
Archimedes - Sihtasutus Archimedes
SKA - Sisekaitseakadeemia
KredEx - Sihtasutus KredEx
KIK - Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus
KAUR - Keskkonnaagentuur
EAF - Eesti Arengufond

Rahastusallikad:

ELSF (2007-2013) - EL struktuurifondid 2007-2013
ELSF (2014-2020) - EL struktuurifondid 2014-2020
RE - riigieelarveline (maksutuludest rahastatud)
RE lisataotlus (RES 2015-18) - lisataotlus RES planeerimisel
Norra abi - Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetused
* rahastus tagatakse teiste tegevuste eelarve kaudu
- mitterahaline tegevus